

2023-10-20 Nr. NV-2568

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1356, 23-1357 TAIS-23-10729(2); 23-10730(2).		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 25 IR 249(1) STRAIPNSIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Įstatymo projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Europos Komisija (toliau – Komisija) nustatė Europos Sąjungos teisės pažeidimą dėl netinkamo 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičiančios tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičiančios Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (toliau - Direktyva 2017/541) 2 straipsnio 3 dalies, 4 straipsnio ir 15 straipsnio 3 dalies nuostatų perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę:

- nėra aiškios „teroristinės grupės“ sąvokos;
- organizuotos grupės požymiai BK nesutampa su daugeliu teroristinės grupės požymių, apibrėžtų Direktyvos 2017/541 2 str. 3 d.:
 - BK nurodyta, kad asmenis, sudarančius nusikalstamą susivienijimą (prilyginamą teroristinei grupuotei), sieja „pastovūs tarpusavio ryšiai“, o ne sudaryta tam tikram laikotarpiui, kaip nurodyta Direktyvoje 2017/541;
 - Pagal Direktyvą 2017/541 teroristinei grupei nereikia išplėtos struktūros, o jos nariams – formaliai nustatytų vaidmenų ir narystės tęstinumo, tuo tarpu Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pažymėjęs, kad „organizuotą grupę [...] išskiria būtent vaidmenų ar užduočių pasiskirstymas, kuriam būdingas nevienlaikiškumas“;
- Direktyvos 2017/541 15 str. 3 d. reikalaujama, kad už vadovavimą teroristinei grupei skiriama maksimali bausmė būtų ne mažesnė kaip 15 metų (šiuo metu BK – 8 metai).

Direktyvoje 2017/541 pateikiama tokia termino „teroristinė grupė“ apibrėžtis: „teroristinė grupė – organizuota daugiau kaip dviejų asmenų grupė, sukurta tam tikram laikotarpiui ir darniai veikianti turint tikslą vykdyti teroristinius nusikaltimus“.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Įstatymo projekto rengėjai siūlo:

- Išlaikyti esamą teroristinių grupių diferencijavimą į 2 skirtingo organizuotumo bendrininkavimo formas: žemesnio organizuotumo lygio – teroristinę grupę ir aukščiausio organizuotumo lygio – nusikalstamą susivienijimą, kuriam prilyginama teroristinė grupė.
- BK 25 str. 3 d. įtvirtinti *teroristinės grupės* apibrėžimą (*nauja bendrininkavimo forma*), įtraukiant visus Direktyvos 2017/541 2 str. 3 d. numatytos teroristinės grupės apibrėžties elementus ir užtikrinti visišką Lietuvos nacionalinės ir ES teisės suderinimą. Siūloma nustatyti, kad „*teroristinė grupė – trijų ar daugiau asmenų iš anksto sukurta tam tikram laikotarpiui ir suderintai veikianti grupė turinti tikslą daryti vieną ar kelis teroristinius nusikaltimus, kurioje nebūtinai turi būti formaliai nustatyti jos narių vaidmenys, narystės tęstinumas ar išvystyta struktūra.*“
- BK 249¹ str. patikslinti sankcijas už teroristinės grupės kūrimą ir veiklą joje:
 - už dalyvavimą *teroristinės grupės* veikloje siūloma bausti laisvės atėmimo bausme iki 8 metų,
 - už *teroristinės grupės* kūrimą arba vadovavimą jai – laisvės atėmimo bausme nuo 5 iki 15 metų;

Sankcijos už dalyvavimą *organizuotos teroristinės grupės* veikloje arba tokios grupės kūrimas ar vadovavimas jai lieka nepakitusios (dalyvavimas baudžiamas laisvės atėmimo bausme nuo 5 iki 15 metų, kūrimas arba vadovavimas jai – laisvės atėmimo bausme nuo 12 iki 25 metų arba iki gyvos galvos);
- BK 25 str. 5 d. reglamentuoti *organizuotos* teroristinės grupės požymius, kurie būtų prilyginami šiuo metu Lietuvos baudžiamajame įstatyme apibrėžtai nusikalstamo susivienijimo bendrininkavimo formai (siejant su didžiausiu organizuotumu ir pavojingumu).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projekto rengėjai nurodo, kad Įstatymo įgyvendinimui poįstatyminių teisės aktų priimti nereikės. Papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

STEBĖSENA

Stebėsenos procedūros nenustatomos.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymo projektas derintas su Vidaus reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Generaline prokuratūra, Valstybės saugumo departamentu, Nacionaline teismų administracija ir Lietuvos socialinių mokslų centro Teisės institutu.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymo projektas be pastabų suderintas su Krašto apsaugos ministerija, Valstybės saugumo departamentu, Nacionaline teismų administracija, papildomai darbo tvarka suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Dėl Generalinės prokuratūros pastabų, į kurias buvo iš dalies atsižvelgta arba neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. Įstatymo projekto rengėjai neatsižvelgė į Generalinės prokuratūros pastabą dėl įvedamos sąvokos „*organizuota teroristinė grupė*“ poreikio, jos požymių („*suderintai veikianti*“ ar „*veikiantys kartu*“), ir galimai kilsiančio kvalifikavimo ir įrodinėjimo komplikotumo. Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildomai įvertinti šią Generalinės prokuratūros pastabą bei Įstatymo projekto nuostatų suderinamumą su jau galiojančiame baudžiamajame įstatyme įtvirtintais nusikaltimais, nustatančiais baudžiamąją atsakomybę už nusikaltimus, susijusius su terorizmu.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos ir pasiūlymai Įstatymo projektui pateikiami 2023 m. spalio 19 d. išvadoje Nr. NV-2550.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Įstatymo projektas atitinka Aštuonioliktosios Vyriausybės veiklos programą, kuriai pritarta Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Direktyvos 2017/541 2 straipsnio 3 dalies, 4 straipsnio ir 15 straipsnio 3 dalies nuostatų dėl teroristinės grupės apibrėžties perkėlimas į Lietuvos nacionalinę teisę, turi būti atliktas iki 2023 m. gruodžio 31 d.

Įstatymo projektas yra įtrauktas į Seimo 2023 m. rudens darbų sąrašą (66 priemonė).

Įstatymo projekto rengėjams siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas